

שְׂפִילָה לְהַמְרָה

כ"ח אייר התשפ"ג
מפטירין נ'אמר לו יְהוֹנָתָן
מָהר חַדָּשׁ
(שמואל-א, כ, יח)

פְּרִשְׁתָּה בְּמוֹדֵבַר

סיפור לשבת

"שִׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְתַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ט, ט)

בשעה שקיבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהן, מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהן הקב"ה ואמר להן:

הביאו לי ספר יוחסין שלכם כשם שבני מביאין. אמרו חכמינו: "לעתיד לבוא מביא הקב"ה ספר-תורה ומניחו בחיקו ואומר: מי שעסק בה יבוא ויטול שכרו. מיד מתקבצים ובאים אומות העולם... אומרים לפניו: רבונו של עולם, כלום כפית עלינו הר כגיגית ולא קבלנוה, כפי שעשית לישראל?... מיד אומר להם הקב"ה: הראשונות ישמיעונו - שבע מצוות שקבלתם היכן קיימתם?"

למה הדבר דומה, לאב שחלו אצלו בנו ובן-חורגו, רשם להם הרופא סם מריר ששיניהם סירבו לגמעו, והכריח האב את בנו לגמוע את הסם ואכן הוא נתרפא מהר; ואילו את הבן החורג לא הכריח ולכן נמשכה מחלתו זמן רב יותר.

לאחר זמן שאל הבן החורג את האב: מדוע לא הכרחת גם אותי לגמוע את הסם? השיב לו האב: בשעתו כבר הכרחתך לגמוע סם טוב ומתוק ופלטת גם אותו, לפיכך לא רציתי עכשיו להכריחך שתגמע סם מר.

אומות-העולם גם הן יטענו כך: אמנם סבורים היינו שהתורה מרה היא, אולם אתה שידעת כי טובה ומתוקה היא, מדוע לא כפית אותה עלינו? מיד ישיב להם השם-יתברך: הן כבר נתתי לכם בשעתו שבע מצוות, אשר טעמתם מהן וראיתם כי טובות הן, ואף-על-פי-כן מאנתם לקיימן, הרי לא היה איפוא כל טעם לכפות עליכם עוד תר"ג מצוות.

זוהי גם הכוונה, שואלות אומות העולם: למה זכו ישראל בתורה והלא גם הם לא רצו בה אלא הוכרחו לקבלה, אם-כן צריך היה להכריח גם אותנו? משיב להם השם יתברך: הביאו לי ספר- יוחסין שלכם, זכרו כיצד נהגו אבותיכם לפניכם ביחס לשבע המצוות שקבלו, והשוו אותם לעומת אבותיהם של ישראל אשר קיימו את התורה עוד לפני שניתנה להם, כי אז תבינו היטב למה את ישראל הכרחת לקבל את התורה ואתכם לא הכרחת.

בני-ישראל ירשו את הקדושה מאבותיהם, אשר עבדו את השם יתברך בכל לבבם ובכל נפשם, הרי היו איפוא במהותם הפנימית טובים וקדושים, אלא הכוחות הגופניים מנעו מלקבל את התורה, לפיכך אפשר היה לנקוט לגביהם באמצעי-כפיה, אבל אומות העולם לא ירשו כזאת מאבותיהם, כך שבמהותם היו רעים וטמאים, הרי ממילא אין בכוחו של שום אמצעי-כפיה לעורר בהם את הרצון האמיתי. שזו איפוא מובנה של התשובה:

"הביאו ספר יוחסין שלכם".

{ שער בת רבים }

אשא עיני

כוחה הגדול של הראיה והשפעתה על חיי האדם

פרק ג' והחטא הקדמון - חטא הראיה

פֶּאֶשֶׁר אָנוּ מִתְבוֹנְנִים בְּרֵאשִׁית הַיְצִיָּה, כְּשֶׁבָרָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן לְמַד תּוֹרָה בְּגֵן עֵדֶן, וּמִלְאָכֵי הַשָּׁרָת הָיוּ צוּלִים לוֹ בְּשֵׁר, וְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ הָיָה מְשֻׁלָּם, וְהִנֵּה הַתְּקַנָּא הַנִּחְשׁ בְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן וְחָפֵץ הָיָה בְּכָל כְּחוֹ הַהִפְיֵלוֹ, הוּא עָשָׂה זֹאת עַל דִּי שְׁפִתָּה אֶת תְּנִיָּה לְהִסְתַּפֵּל בְּמַה שְׁהִיא לֹא הִרְשָׁתָהּ, כְּמוֹ שְׂמִסְפָּרַת הַתּוֹרָה (בראשית ג 1): "וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל וְכִי תִתְּנֶנּוּ הוּא לְעֵינַיִם וְנִחְמַד הָעֵץ לְהַשְׁפִּיל, וַתִּקַּח מִפְּרִי וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִשְׁתָּה עִמָּה וַיֹּאכְלוּ".

וימיר אחר כך מספירת התורה שנפקחו עיניהם של אדם ותנה, כמו שנאמר (בראשית ג 2): "וַתִּפְקְחֶנָּה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם".

והקשה על כך הרמב"ם (מור"ח פ"ב), כיצד יתכן שלאחר שאדם הראשון ותנה חטאו בחטא אכילת עץ הדעת, הם החכימו יותר ממה שהם היו לפני החטא, ותר החטא מפיל ומוריד את האדם ממדרגתו הראשונה, כידוע. אלא בארו בעל "הפסקנה" (מסכת קידושין בהקדמה), וה"חיתם סופר" (תורת משה בראשית), וה"תפארת שלמה" (תורה ליקושים), שלכל אדם יש שמי עינים, יש את העינים הגשמיות שבהן הוא רואה דברים גשמיים, ויש לכל אדם עינים פנימיות רוחניות, שהן עיני השכל אשר נועדו לראות בהן דברים רוחניים ומראות אלקים. וכאשר האדם פותח את עיניו הנשמיים ומסתכל בהן במה שאצורה התורה, בכך הוא פוגם בעיניו, ועל ידי כך נחשכות עיניו הפנימיות הרוחניות, ושוב אינו יכול לראות בהן מראות רוחניים. והנה אדם הראשון לפני החטא, היה רואה וצופה בראיה רוחנית, כמו שקתבו תנ"ל (חגיגה יב), שאדם הראשון לפני החטא היה רואה מסוף העולם ועד סופו באור הגנוז לצדיקים לעתיד לבוא. ולאחר שהחטא אדם הראשון ופגם בעיניו להסתכל במה שאצורה לו התורה, נחשכו עיניו הרוחניות, ועל ידי כך נפתחו עיניו הגשמיות לראות את כל תאוות העולם הזה והכליו. וזה הפרוש "וַתִּפְקְחֶנָּה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", לרמוז שנפתחו עיניהם לראות את כל הכלי העולם הזה וְתַאוּתָיו. וְהָ פִרֹשׁ הַפְּסוּקָה אֶשֶׁר נֶאֱמַר לְעֵתִיד (ישעיה ט א): "הָעַם הַהֲלֹכִים בַּחֹשֶׁךְ רְאוּ אֹרֶךְ גְּדוֹל", כִּי דְרָקָא מִי שְׁסַגְר אֶת עֵינָיו וְהִתְשִׁיבֵן לְבָלִי לְהִסְתַּפֵּל בְּהֵן עַל כָּל תַּאוּתֵי הָעוֹלָם הַזֶּה וְהִתְבָּלִי, הוּא יִזְכֶּה לְאוֹרָה הַגְּדוֹל שֶׁל הַנְּאֻלָּה שְׁתִּהְיֶה בְּמַתְרָה.

וכן פתח הזמר הקדוש (בראשית לו ע"ב) על הפסוק "וַתִּפְקְחֶנָּה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם", שלאחר החטא נפתחו עיניהם לראות את תאוות הכלי העולם הזה.

ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
20:49	20:12	18:56	ירושלים
20:47	20:15	19:13	תל אביב
20:50	20:16	19:07	חיפה
20:50	20:16	19:07	באר שבע

הבן איש חי

שאלה: מצינו בספר הכלבו שכתב שיש בנוסח עננו ס"ג תיבות כנגד ס"ג אותיות שיש בפסוק וירא יעקב וכו' וכאשר באו למנין לא מצאו אלא ס"א תיבות בעננו ואין קאמר שיעלו ס"ג ואין לומר דנוסחא אחרת היה לו דהא בספר ארחות חיים נמי הביא דברי הכלבו הנד' והוא הביא נוסח עננו ג"כ ואין בו רק ס"א תיבות. גם עוד ילמדנו מה משמעות מלת לכאורה אשר משתמשים בה המחברים בעלי התשובות ושכמ"ה.

תשובה: בנוסח עננו יש ב' שמות הוי"ה אחד באמצע ואחד בתחיתה וידוע כי שם הוי"ה נחשב בשני שמות כי הוא נקרא באל"ף דל"ת ונכתב ביו"ד ה"א והייב כל אדם לכוי' בשנים של הכתיבה ושל הקריאה ועל כן בזה נשלמו ס"ג תיבות. ודע כי מלבד טעם הכלבו הנזכר יש עוד טעם אחר שהוא כמנין שם הוי"ה במילוי העולה ס"ג שהוא סוד הבינה תשובה עילאה ששם הוא סליחת העון בסוד יוה"כ דכתיב ביה כי ביום הזה יכפר עליכם. גם הוא כנגד ענני ה' ענני שאמר אליהו ז"ל בתפלת המנחה ונענה הש"ית והיינו כי ידעת ששם הוי"ה מתמלא בארבעה מילואים שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שיש בהם ט"ל אותיות אם כן שם הוי"ה שזכר אליהו זכור לטוב יש בו כונה של ט"ל אותיות שצריך לכוי' ככולם גם

אותיות ענני במלואם כזה ע"ן נו"ן נו"ן יו"ד הם י"ב אותיות ובי' פעמים ענני שאמר הם כ"ד אותיות ועם ט"ל אותיות של מילואים דשם הוי"ה ביה -- הרי כאן ס"ג אותיות, וכנגד זה נתקן נוסח עננו בס"ג תיבות ע"פ חשבון דספר כלבו הנזכר.

ועל שאלתכם במלת לכאורה הנה בגמרא דכתובות דף נ"ד ע"א א"ר נחמן לרבא לכאורה כשמואל רהיטא כי מעיינת בה הלכתא כרב ופירש"י פתאום מרוצת משמעות המשנה כשמואל אבל כי מעיינת בה לא מסייעא לשמואל ע"ש. ובספר שיטה מקובצת כתב לכאורה כמו לכעורה בע"ן/בע"ן/ כלומר למעיין מכווער שלא עיין היטב בדבר ע"ש. והנה פירוש זה של השיטה דמפרש לשון כיעור היינו כמו שתמצא מאמר כזה בתלמוד שאמרו כעורה זו ששנה רבי ועי' קדושין דף ט' ע"ב וחולין דף קט"ו ע"א ע"ש, וגם לדברי השיטה דמפרש לכאורה הוא כמו לכעורה יש לפרש זה ג"כ כמו פירוש רש"י שפירש פתאום והיינו כי לשון פגיעה ומקרה שבפסוקים הוא מתורגם בלשון ערע או בלשון ארע וכן י"ל לכעורה לשון פגיעה איך שהיה הנה מלה זו פרשה הראשונים ז"ל כאשר העתקתי לך.

אך מה שיש לי לפרש עוד בזה הוא כי המסקנא וביורו הדבר יכונה בשם אורה כמו והוציא כאור צדקין ותוציא לאור משפטינו וכן מ"ש מוציא הלכה לאורה ועל כן הדבר הנאמר בהשקפה הראשונה אשר אין המסקנא כן אחר העיון אומרים עליו מלת לכאורה שהוא לשון קצר ע"ד נטריוקון

והיינו כאלו אומרים לא כאורה ר"ל זה הדבר לא כאורה של ההלכה שהוא מה שיתברר אחר העיון. והיה זה שלום ואל שדי ה' צבאות יעזור לי. כ"ד הקטן יחזקאל כחלי נר"ו.

שאלה:

הרי"ף ז"ל אין דרכו להביא הלכתא למשיחא א"כ ילמדנו למה הביא בפ' במה מדליקין מימרא דענני בר ששון בענין שמונה בגדי כהונה שמכפרין. עוד רצינו לדעת במש"ה בפ' פנחס ושם בת אשר שרח למה אמר ושם והול"ל ובת אשר שרח.

תשובה:

תשובה על שאלה הראשונה להכי הביא הרי"ף ז"ל מימרא הנד' כי ממנה אנו למדין חומר איסור הרהור הלב ולא תאמר דברים שבלב אינם דברים. גם נלמד ממנה חומר איסור עוות פנים שהוא קל בעיני האדם וכאן נראה שהוא שקול כנגד עבירות חמורות ג"ע גילוי עריות ושפיכות דמים שצריך לו אחד מגו שמונה לכפר עליו. וגם נלמד חומר לשה"ר = לשון הרע = וגאווה אף על גב דיש לזה גילוי גם בשאר מאמרים.

[המשך בשבוע הבא..]

{ שו"ת 'תורה לשמה' }

ספר חסידים

סימן נו"ז

ברכי נפשי את ה' וכל קרבי את שם קדשו אפילו קרבים של בני אדם ובני מעים צריכים לברך את ה' לפיכך צריך לבדוק עצמו יפה כשהוא בא להתפלל ואין להביא בטן מלא צואה לפני הקב"ה לברכו וצריך לנענע כל גופו בשעת התפלה דכתיב (תהלים לה י) כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. כתיב (קהלת ד יז) שמור רגליך כאשר תלך אל בית האלהים שלא יהיו רגליך מטונפות וכתיב (עמוס ד יב) הכון לקראת אלהיך ישראל. כשאדם בא לפני מלך בשר ודם לא יבא כאדם שבא בשוק אלא יתעטף להיות לפניו באימה וביראה וכבוד, אנו שהולכים לפני אדון כל הארץ יתברך שמו עאכ"ו שיש לנו להתעטף להיות לפניו באימה וביראה. אוי להם לאותם הממתינים מלהתעטף משבת לשבת כדי שלא ישחקו עליהם בני אדם ואינן חושבין שמא ימותו ולא יוכלו ליתן כבוד למי שנתן מתנתו עצמה שכתוב עליו ית' לְבוּשָׁה כְּתֹלַג חָזָר ועליהם ועל כיוצא בהם נאמר יכין צדיק ורשע ילבש:

ספר חרדים

פרק סו [תשובה ה'] | דברי פבושין

כתיב (בראשית ו, ט) 'אֵת הָאֱלֹהִים תִּתְחַלֵּף נַח', הַיְנוּ שֶׁהֵיָה מִתְבּוֹדֵד עִם יוֹצְרוֹ וְאֵין לוֹ חֲבֵרָה עִם בְּנֵי אָדָם, אֵי נִמְי, מֵרַב הַיְגִלוֹ בְּהִתְבּוֹדוֹת אֶף כִּשְׁהֵיָה בְּתוֹךְ בְּנֵי אָדָם לֹא הֵיָה מִטְרִידִים דַּעְתוֹ כִּי הֵיָה כְּלֹא הֵיָה בְּעֵינָיו. וְהַיְנוּ דְאָמַר הַמְשׁוֹרֵר (אבן עזרא בפיוט 'אגדלך') בְּעִמְדֵי תוֹךְ קִהְלֶךְ צוּר לְדוֹמָם אֶכְרַע וְאֶכּוֹף רֹאשׁ וְקוֹמָה, כְּלוֹמַר וְאֵין חֲבֵרָתָם מִטְרַדֵּת אוֹתִי לְהִתְפַּרֵּד מִחֲשֻׁבְתִּי מִמֶּךָ, כִּי כָל הָעוֹלָם עֲדָרֵי צֶאֱן, וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ הַרְוֵעָה לְבָדוֹ וּמִשְׁגִּיחַ עַל כָּל פְּרִטֵי וּפְרִטֵי, וְכָל פְּרִטֵי אֵין לוֹ לְהִשְׁגִּיחַ אֶלְאֵ עַל הַרְוֵעָה כִּי הַפֶּל שְׁוִין לְפָנָיו וְאֵין יִתְרוֹן לְזֶה מִזֶּה. וְהַיְנוּ דְאָמַר דּוֹד הַמְלַךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם 'ה' רוֹעֵי לֹא אֶחְסֶר' (תהלים כג, א), כִּי אֵינִי חָסֵר כִּי כְּלוֹנוֹ שְׁוִין, וְכִמוֹ כֵּן הוּא רוֹעֵה אוֹתִי בְּפִרְטוֹת כְּמוֹ לְשֶׁאֵר בְּרוֹאֵיו, גַּם כִּי אֶלֶף בְּגִיָּא צִלְמֹת לֹא אֵינִי רַע כִּי אֶתָּה עֲמִדִי, וְאֵין מִי שִׁיכּוֹל לְהַזְקִינִי בְּלֹא רְשׁוּתָךְ. וּמִי שֶׁמְכַה, הִיא רְצוּעָה וְשֶׁבֶט שֶׁהַרְוֵעָה מִכָּה אוֹתִי בָּה, עַל דֶּרֶךְ 'הוֹי אֲשׁוּר שֶׁבֶט אֲפִי' (ישעיה י, ה), וְכִתִּיב (שמואל ב טז, י) 'ה' אָמַר לוֹ קָלֵל אֶת דָּוִד, וְאָם כֵּן שֶׁבֶטְךָ וּמִשְׁעֲנֶתְךָ הִמָּה.

אָמַרו ז"ל (מסכת דרך ארץ רבה פ"ה) כָּל אָדָם יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ כְּלֶסְטִים וּמְכַבְּדוֹ כְּרַבֵּן גְּמַלְיָאֵל, וְחִמִּיָּא שְׁהַרֵּי אָמַרו (אבות פ"א מ"ו) וְהַרֵּי דֵן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת, וּמִשְׁמַע שֶׁיִּהְיֶה צְדִיק בְּעֵינָיו וְלֹא יִחְשְׁדוּ כָּלֵל. וַיֵּשׁ לוֹמַר דְּאֵין הָכִי נִמְי, שְׁצָרֶיךָ שֶׁיִּהְיֶה צְדִיק גְּמוּר בְּעֵינָיו לְכַבְּדוֹ כְּלָב שְׁלָם וְלֹא כְּחֹנֶף, מִכָּל מְקוֹם לְעֵנִין לְהִשְׁמַר מִמֶּנּוּ יִחְשְׁבֵנו לְרִשְׁע, אֶלְא אִם כֵּן יִהְיֶה בְּדוֹק לוֹ, כִּהֵיָה דְאָבָא חִלְקִיָּה (תענית כג, ב) שֶׁחֲשַׁד חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל שְׁבִיאֵת אֶצְלוֹ, וְלֹא הִנִּיחַ עִמָּהּ מִשּׁוֹם דְּלֹא בְּרַךְ לְהוֹ, וְאֶף עַל פִּי שְׂאִשְׁתּוֹ הִיָּתָה בְּדוֹקָה לוֹ בְּצַדְקָתָהּ, מִכָּל מְקוֹם לֹא סָמַךְ עָלֶיהָ דְאֵין אֲמִנּוּנָה בְּאִשָּׁה כִּי דַּעְתָּה קְלָה, וּלְעוֹלָם צְרִיכָה שְׁמוֹר אֶף אִם הִיא בְּעֵינָיו כְּכֶסֶף צְרוּף מְזַקֵּק שְׂבָעִתִּים, וְהַעֵד בְּרוּךְיָהּ (ע"ז יח, ב), וְכַעֲנִין זֶה נִדְוִן לְכַף זְכוּת. אָמַרו (נדה סא, א): בְּלִשׁוֹן הָרַע לֹא מְקַבְּלִין, אֲבָל מְחוּשׁ חִישְׁנִין לְהִשְׁמַר.

חידושים לפרשה

"וינדר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד, באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר" (במדבר א, א)

הנה קיבלנו את התורה בשני מקומות: בהר סיני במעמד קבלת התורה, כאשר היה משה בהר ארבעים יום שלש פעמים, סך הכל מאה ועשרים יום, וקיבל שם את התורה. ואחר כך במשך שהות ישראל במדבר, היה ה' מדבר אל משה באהל מועד. והנה איתא באבות (ד, כ): אָלִישַׁע בֶּן אֲבוּיָה אֹמֵר: הַלּוּמֵד יָלַד לְמָה הוּא דוּמָה? לְדַיִן כְּתוּבָה עַל נֶיֶר חֲדָשׁ. וְהַלּוּמֵד זָקֵן לְמָה הוּא דוּמָה? לְדַיִן כְּתוּבָה עַל נֶיֶר מְחֻקָּה. ופירש רבינו עובדיה מברטנורא:

"על נֶיֶר חֲדָשׁ" – שְׁהוּא מְתָקִים. כִּן גְּרַסַת הַיְלָלוּת אֵינָה מִשְׁתַּפְּחֶת. עכ"ל. ובעיקר תוספות יום טוב פירש: "נֶיֶר מְחֻקָּה" – שֶׁכָּבֵד נִחְקָקוּ קְדַעְתּוֹ תְּשֻׁבוֹנוֹת רַבִּים מִעֲנִינֵי הָעוֹלָם, וְכִשְׁנִינָה לְזֶכֶר דְּבָרֵי תוֹרָה, יִצְטָרֵף לְמוֹתָקֵם לְאוֹתָם הַמְחֻשְׁבוֹת, וְלֹא יִיכַל לְזַהַר בְּשִׁלְמוֹת. וְלָכֵן לֹא תֵּנֵן "לִשְׁן", שְׁהוּא הַפֶּה חֲדָשׁ. הַרְרִי"א. (כלומר שהיה צריך בחלק של "הלומד זקן" לומר "לדין כתובה על נייר ישן", שהוא הפך הלומד ילד הדומה לדין כתובה על נייר חדש". אלא הכוונה לנייר שמחוק ממנו, ולא סתם נייר חדש שעבר עליו זמן רב). ועיין עוד במפרשים על המשנה, ואין כאן מקומו להאריך. וכללו של דבר: "גירסא דינקותא" (=לימוד הילדות) היא הנחרטת בזכרוננו יותר מלימוד בגיל מאוחר יותר. ומה שילמד בגיל הילדות בקלות, וייחרט בזכרוננו במהירות, בזקנותו יקשה עליו יותר לימודו, ולא יזכרהו במהרה. וכבר כתבו המפרשים שבא לזרז בזה ללמוד כשהוא ילד, אך ודאי גם הזקן הלומד שכר הלימוד בידו, ואם יתאמץ יותר יבין ויזכור התורה כראוי. ומכאן מוסר השכל יוצא, כי זאת מוטל על ההורים, להדריך בנם עוד מילדות, כשמונו פנוי ועיתותיו בידו, לנצלם ללימוד התורה, כטרם יעלה עליו עול אשה וילדים, וכל עוד מוחו זך וצלול. וזהו שנרמז במקומות אלו שניתנה תורה, דהיינו סיני ואהל מועד, שישתדל האדם על עצמו ועל בניו, שילמדו כבר בעודם בבחינת "ילד". וכן נכתבו מקומות אלו בפסוק: "סיני באהל מועד" – ס"ת ילד, שיהיה בבחינת "הלומד ילד". וקל להבין.

אִישׁ עַל דְּגוּלוֹ בְּאֶחָת לְבֵית אֲבֹתָם יִחְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנְּגֵד סָבִיב לְאַהֲל מוֹעֵד יִחְנוּ (כ, ב)

נראה לרמוז בס"ד, בהקדים מ"ש הרב רבינו שמשון ז"ל בדין ידיו במאמר "ד" מ"ש רז"ל על ביטול עין הרע שיתן הגודל בנחיר ימין וכן בשמאל, ידוע כי נחיר גי' רס"ח וכן נחיר ב' גי' רס"ח, והנה הרס"ח נחסר ממנו מ"ג להשלים למנין שי"א, סוד שי"א נימין קדישין. וכיצד יהיה בפי' שי"א, יעשה כך, נחיר שהוא רס"ח ישם בו גודל שמספרו מ"ג, והנה רס"ח ומ"ג גי' שי"א, כן יעשה בנחיר ימין וכן יעשה בנחיר שמאל. והנה ב"פ שי"א גי' תרכ"ב, והסוד כי תרכב על סוסין מרכבותיך ישועה, כשהוא בדרך אינו צריך שיתירא מעין הרע וכו', ע"ש. וכבר הבאתי הקדמה זו בסה"ק אדרת אליהו בפרשה זו ע"פ ואתכם יהיו איש איש למטה, ורמותי בזה כלמה פסוקים בס"ד ע"ש. והנה ידוע מ"ש בגמרא דיומא דף פ"ה עד היכן בודק לידע אם הוא חי עד חוטמו, וקאמר בגמרא דאפילו לאבא שאול דסבירא ליה דנדרך נולד מטבורו, מודה הכא דעיקר חיותא באפיה הוא דכתיב לי כל אשר נשמת רוח חיים באפיו ע"ש, נמצא החוטם שם הוא עיקר מדור רוח חיים של האדם, וכן הוא אומר גבי אדה"ר ויפה באפיו נשמת חיים, וכן איתא בעין חיים שער גטנ"א פ"ב וז"ל, וזה סוד כל אשר נשמת רוח חיים באפיו להורות כי בחי' רוח נתגלה באפיו שהוא החוטם ע"ש. הנה כי כן החוטם יקרא בית אב של האדם, כי הרוח חיים השוכן ורר שם הוא האב של הגוף כי הוא המחיהו ובו תלוי קיומו ושמירתו. וז"ש איש על דגלו, ר"ל מספר אי"ש שהוא סוד שי"א נימין הנשלם על הגודל, דגלו אלויות גודל, באותות לבית אבותם, ר"ל בצירוף הנחיריים של החוטם שהוא בית אבותם של בני אדם, יחנו בני ישראל כי צריכים הם לעשות תמיד הסגולה הזאת של נתינת הגודל בנחיריים, שהוא מקום בית אבותם ששם משכן רוח חיים, כדי שלא תשלט בהם עין הרע, ובפרט כי הם תמיד מהלכים בדרך בארץ מדבר, שצריכים הם לזו הסגולה תמיד. ואז ע"כ מנגד סביב לאהל מועד יחנו, ולא יהיה להם מורא ופחד מן עין הרע של החיצונים, וכמ"ש כי תרכב על סוסין מרכבותיך ישועה. אל שדי יהיה בעזרתנו וישמרנו ויעזרנו תמיד אכ"ר.

נצור לשונך מרע

הלכות רכילות | כלל ח

בְּכֹל זֶה יִבָּא דִּינֵי הַאֲבָק בְּכָל עֲנִינֵינוּ, וְבוֹ ה' סְעִיפִים. סְעִיף א'

יש הרבה דברים, שאסורין מטעם אבק רכילות. ואבאך בקצור אינה ענינים, ומהם יקיש המשפיל לכל פיוצא בנה, כגון, (א) המספר לחברו, איך ששאלו מאחד אודותיו, והשיב על זה: שתקו, איני רוצה להודיע מה ארע, ומה יהיה, וכל פיוצא בנה, שמספר לו, איך שמדברי פלוני נרמז עליו שלא פהגן, בכלל אבק רכילות הוא. (א) המספר לחבירו וכו'. פשוט הוא דכיון דדבר זה הוא בכלל אבק לשה"ר וכדלעיל בח"א כלל ט' אלמא דדיבור זה הוא דיבור שאינו הגון, ממילא אם יספר לו שאמר פלוני עליו באופן זה יכנס בלבו תרעומות על אותו פלוני, ואפשר שהוא בכלל רוכל ממש שטוען דברים מזה לזה, ועכ"פ מכלל אבק רכילות בודאי לא נפקא. (באר מים חיים)

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות

עמותת "בצדקה תפוננו" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת פלפלית ע"י מתן סיוע פלפלי רחב היקף. העמותה פועלת ללא מטרת רווח כלל!

- חלוקת סלי מזון שבועיים

- מתן מוענה לחוסרים ביתיים בסיסיים

- חלוקת סלי לידה לילודת ולתנוק

- ועוד פעילויות ותמיכה בחגים ומועדים

חיווק אמונה וביטחון

איך נהיים עבדים של ה'?

איך נהיים עבדים של ה' ? אנחנו נמצאים עכשיו ב'מנהיגות' חלק לז', למדים זאת מהנסיון הראשון שהתנסה אברהם אבינו (בראשית יב א): "ויאמר ה' אל אברהם לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" הפסוק הזה מעורר קשיים רבים אם הקב"ה רוצה להורות לאברהם אבינו לעזוב את ביתו וללכת לארץ אחרת די לומר עזוב את ארצך ולך אל אשר אראך שהרי מולדת ובית הם נכללים בארצך אם עוזבים את הארץ עוזבים גם את הבית והמולדת למה צריך להדגיש את זה?

שאלה שניה: סדר הציווים מבית אביך ממולדתך ומארצך הרי קודם כל אדם עוקר למדינה אחרת אז הוא עוזב קודם את בית אביו אח"כ את בית הולדתו ואח"כ את ארצו ופה זה לא כסדר כאילו מבית אביך ממולדתך ומארצך קודם עוזבים את הארץ! שאלה שלישית: מדוע הניסיון של לך מארצך מוזכר בתורה במפורש בעוד שהנסיון שהתנסה אברהם אבינו בכבשן האש לא הוזכר בתורה במפורש? רק 2 מילים אור פשדים (בראשית יא כח) שה' הוציא אותו מאור כשדים מהאור של הכשדים מהכבשן של האש.

ועוד יותר יש להקשות לפי האבות דר' נתן פרק ג' שם נמנו כל עשרת הניסיונות שנתנסה אברהם אבינו והנסיון הראשון שמופיע שם זה לך מארצך שהנסיון של כבשן האש מופיע בסוף הרשימה לכאורה נסיון כבשן האש היה הראשון! עוד לפני שהוא עזב אז למה זה לא הוזכר ראשון? וגם אם נאמר שסדר הניסיונות הוא לא כרונולוגי אבל האם הקרבת חיים זה לא נסיון גדול וקשה יותר עבור כל אדם מאשר עזיבת ארץ מולדתו? אז גם אם זה מסודר לפי עוצמת הניסיונות למסור את הנפש וזה יותר מללכת מארצו ולהמשיך לחיות אז למה זה מוזכר בסוף? יש כאלה שלא מונים בכלל את כבשן האש בנסיונות.

ביאור הענין מסביר הרמב"ם: "הנסיון שנתנסה אברהם אבינו בציוויו של לך מארצך לא היה בפרידה פיזית מארצו לא זה הניסיון לעזוב את המקום לשם כך היה מספיק לומר לך מארצך הניסיון היה בכך שאברהם אבינו נדרש לפרידה נפשית ורגשית ורוחנית להשליך מאחוריו גבו את כל ההשפעות שספג את התרבויות את המנהגים את התמיכה הרגשית של החברה ושל המשפחה ולהיות עצמאי!!! בלי שום סביבה תומכת בלי כלום עצמאי בהתמסרות מוחלטת לבורא עולם ב-100% וכל זה לאהבת השם יתברך!

עכשיו יש 3 תחומים; ארץ מולדת ובית אב, וזה

מייצג 3 מרחבי השפעה נפרדים בסדר עוצמה עולה. אברהם מצווה קודם כל לך מארצך לעזוב את הארץ להתנתק מההשפעות האליליות של ארצו אחר כך לעזוב את מולדתו להשליך את המנהגים וההרגלים החברתיים שינק מהסביבה באקלים החברתי שבו גדל מקום מולדתו ולבסוף עליו להתנער מהכבלים החזקים מכל מבית אביך ששמה קונה אדם זהות ודימוי עצמי ולהיות שייך רק לבורא עולם! בלי שום השפעה אחרת. התמודדות.

עם אתגר זה היה הצעד הראשון שעשה אברהם אבינו בפיתוח העצמאות הרוחנית שלו הוא עמד לבד כנגד הכוחות העצומים של השפעת החברתית והתרבותית והוא יצא לדרך להיות אבי האומה היהודית והוא זכה בתואר אברהם העברי עומד תקף ואיתן באמונתו ושיטתו מול כל העולם כמו שכתו בילקוט שמעוני (בראשית יד יג): "ויגד לאברהם העברי; ר' יהודה אומר: 'כל העולם מעבר אחד והוא מעבר אחד'. זה היה האתגר הראשון של אברהם אבינו אבל זה גם האתגר של כל אחד מאיתנו לך מארצך ממולדתך ומבית אביך רק לעבוד את השם להניח הכל את כל העולם בצד ולעבוד רק את ה'.

בני ישראל נקראים העבריים (בראשית מג לב) הלשון העברית של אלה שהם עומדים בעבר אחד וכל העולם בעבר השני אדם צריך לעבוד את השם לשם שמים ולא מעניין אותו מה העולם אומר כדי להיות עבריים לממש את הכוחות והיכולות כיהודים חייבים קודם כל לעשות מיון! מיון, מיון, למיין את הרעיונות והערכים שהוצפנו בהם מהבית מהחברה לברר ולהחליט מה תקף ומה כוזב מה רצון ה' מה לא מה מותר מה אסור – הכל ע"פ התורה הקדושה! אח"כ צריך לפתח אומץ מחשבתי ומוסרי לחיות על פי האמת הזו של רצון ה' אפי' נגד העולם כולו להחליט שאתה לא תוצר חברתי שכפוף בכפיפות לעולם מה שרוב העולם היום שרואים שהם תוצר חברתי ושרוצים לאפס להם גם את המוח ולהפוך אותם ללא יותר מאשר נתינים זה הזמן לעמוד בתוקף לא רק על החירות הפיזי אלא רוחנית כי רוצים לשלול מאנשים את הרוחניות!

וזה השליחות העיקרית וכנראה שזה הניסיון האחרון מבחינה רוחנית בגדול זו השליחות העיקרית שהטילה התורה על היהודי וכך כותב החת"ם סופר: שאדם צריך לזכות לעצמאיות נשמתו האלוהית! איך? לך לך! לך לעצמך כי אדם תוך תוכו טוב חלק אלוקי ממעל וקליפותיו ארציות גופו זה מקיף וסובב את נפשו היפה והם מונעים ממנו כל טוב ולפעמים זוכה להגביר את נפשו על גופיותו מצד עצמו אך בני ביתו וארץ מולדתו והנהגותיהם מנעו הטוב ממנו!"

מתוך הרצאתו של כבוד הרב אמנון

יצחק שליט"א

בבית מדרש קהילות פז, בני ברק

בתאריך 08.07.2021

לשמיעת שיעורים והרצאות חייגו

(גם מטלפון כשר) 02-3724787

להצלחה בעסקים

בן ציון בן חנה

לעילוי נשמת

אליס בת פרלח

לזיווג הגון מהרה

אבנר מואיז בן משה

שלימי בן רינה

אבנר מואיז בן משה

לעילוי נשמת

קידנו ברק בן זייתה,

יעקב בן עזיזה

דוד בן רבקה

לעילוי נשמת

זייתה בת סהלה

שולה בת חנה

חנה בת רומיה ע"ה

ניתן להשיג 'קובץ מלווה בבעיות השעה בעניני כשרות' בטלפון 0549543484 כולל דיסק מתנה מצורף או בחינם במייל refaelyhu@gmail.com

לעילוי נשמת

ציון בן יהודה

אבנר בן יהודה

אפרים בן שושנה

להצלחה למוסדות

'לדעת חכמה ומוסר'

לרפואה שלמה מהרה

מינה בת סימה

יוחאי בן סילביה שרון

רינה בת איבון

לרפואה שלמה מהרה

אלישע בן שרה

תמר בת שלמה

יסמין בת אביגיל